

Pernilla Ardhe
046-356339
pernilla.ardhe@lund.se

Kommunstyrelsen

Kultur- och fritidsnämndens utredningsuppdrag om införande av kulturcheck i Lunds kommun.

Sammanfattning

Kultur- och fritidsnämnden har på uppdrag av kommunfullmäktige utrett förutsättningarna för införande av kulturcheck i Lunds kommun. Utredningen översändes till fullmäktige som den 27 april 2017 beslutade att återremittera ärendet med uppdrag att ta fram ett förslag för tillvägagångssätt, tidplan och kostnader för införande av kulturcheck i form av checksystem för musikundervisning som ett första steg i att minska köerna till kulturskolan. Vidare beslutade fullmäktige att utredningen skulle vara färdig för behandling i nämnden under 2017.

Beslutsunderlag

Kommunkontorets tjänsteskrivelse den 5 januari 2018.
Kultur- och fritidsnämndens beslut den 14 december 2017, § 158.
Kultur- och fritidsförvaltningens tjänsteskrivelse den 28 november 2017.
Kommunfullmäktiges beslut den 27 april 2017, § 112, jämte bilagor.

Barnets bästa

Se kultur- och fritidsförvaltningens bifogade barnchecklista.

Ärendet

Kultur- och fritidsnämnden har på uppdrag av kommunfullmäktige utrett förutsättningarna för införande av kulturcheck i Lunds kommun. Utredningen översändes till fullmäktige som den 27 april 2017 beslutade att återremittera ärendet med uppdrag att ta fram ett förslag för tillvägagångssätt, tidplan och kostnader för införande av kulturcheck i form av checksystem för musikundervisning som ett första steg i att minska köerna till kulturskolan. Vidare beslutade fullmäktige att utredningen skulle vara färdig för behandling i nämnden under 2017.

Kultur- och fritidsnämnden

Kultur- och fritidsnämnden har med anledning av återremissen överlämnat följande yttrande till kommunfullmäktige.

Utredning gällande införande av musikcheck i Lunds kommun

Kultur- och fritidsnämnden utredde under 2016 förutsättningar för att införa en kulturcheck i Lunds kommun. Denna utredning översändes till kommunfullmäktige, som den 27 april 2017 beslutade att återremittera ärendet till kommunstyrelsen, som nu har begärt yttrande från kultur- och fritidsnämnden. Kommunstyrelsen begär därför att kultur- och fritidsnämnden yttrar sig i enlighet med nedanstående:

”Ta fram ett förslag för tillvägagångssätt, tidplan och kostnader för införande av kulturcheck i form av ett checksystem för musikundervisning som ett första steg i att minska köerna till kulturskolan. Utredningen ska vara färdig för behandling i nämnden under 2017.”

Vid ett beslut som leder till ett införande av musikcheckar har för kultur- och fritidsnämnden avsatts en tilldelning i ram med 5,5 miljoner kronor för 2018.

För att denna utökning av ram ska användas såsom uppdraget är formulerat, med mål att möjliggöra för fler barn och unga att få möjlighet att under sin fria tid lära sig att spela instrument, beskrivs här ett upplägg som kan vara ett första steg i att uppnå detta - en lundamodell.

Förvaltningen bygger sitt förslag på en analys av den i Lunds kommun genomförda utredningen 2015, andra kommuners utredningar och utifrån dessa kommuners ställningstagande att möjliggöra för fler aktörer att bedriva musikundervisning. Förvaltningen har i synnerhet haft dialog med Staffanstorps kommun, där man sedan år 2013 har erbjudit barn och unga musikundervisning i ett flertal aktörers regi.

Vidare har juridiska, upphandlingstekniska och ekonomiska förutsättningar undersökts i syfte att kunna skapa ett långsiktigt hållbart upplägg. Utöver detta har ett informationsmöte genomförts med ett antal aktörer inom området musikundervisning.

Bakgrund:

Nationell kulturskoleutredning:

I oktober 2016 presenterade kulturdepartementet betänkandet ”En inkluderande kulturskola på egen grund”, vilket utsändes på remiss. I betänkandet föreslås att det ska tas fram nationella mål, vilka ska vara vägledande för den kommunala kulturskolan. Vidare föreslås att ett nationellt kulturskolecentrum ska inrättas med ansvar för nationell uppföljning, främjande av erfarenhetsutbyte och samverkan, främjande av kulturskolerelaterad kunskap med grund i forskning och beprövad erfarenhet och för att fördela stimulansbidrag.

I budgetpropositionen för 2018 föreslog regeringen att tio miljoner kronor från och med 2018 skulle anslås för inrättandet av ett nationellt kulturskolecentrum. Dessutom föreslog regeringen en permanent satsning på ett kulturskolekliv för att förbättra förutsättningarna för att rekrytera lärare till kulturskolan. För satsningen beräknar regeringen tillföra 25 miljoner kronor för 2018 och 40 miljoner kronor från och med 2019.

Kulturskoleutredningen har varit ute på remiss och en proposition beräknas vara klar i början av 2018. I dagsläget påverkas inte införandet av musikcheck av det nationella betänkandet, men när propositionen väl kommer bör man ta hänsyn till den innan man fattar definitivt beslut om införandet av en musikskolecheck.

Befolkningsutveckling:

Under perioden 2003-2012 var antalet personer inom kulturskolans målgrupp (5-19 år) i Lund förhållandevis konstant. Sedan dess har antalet individer i målgruppen börjat öka successivt. Med år 2016 som referensår, beräknas kulturskolans målgrupp ha ökat med 8 % 2019 och med 12 % år 2021. För att inte kön till kulturskolan ska minska successivt efter att musikchecken har införts behöver den föreslagna ramökningen på 5,5 miljoner kronor räknas upp årligen utifrån ökningen av antalet individer i målgruppen.

Kulturskolans verksamhetsuppdrag:

I februari 2014 beslutade kultur- och fritidsnämnden om ett verksamhetsuppdrag för kulturskolan. I början av 2018 kommer kultur- och fritidsförvaltningen att göra den första uppföljningen av uppdraget. Denna uppföljning bör också tas hänsyn till innan ett definitivt beslut om införandet av musikchecken fattas.

Kultur- och fritidsnämnden beslutade den 16 november 2017 att skicka ut ett förslag till nytt kulturpolitiskt program för Lunds kommun på remiss till övriga nämnder samt ett urval externa aktörer. I programmet framgår bland annat att Lunds kommun ska:

- säkerställa att barn och ungdomar i Lund även fortsatt har goda förutsättningar att ta del av kulturupplevelser, utveckla sin kreativitet och pröva olika estetiska uttryck i sin vardag
- stärka och vidareutveckla samverkan mellan förvaltningar som bedriver verksamhet riktad till barn och ungdomar samt andra relevanta parter för att ge alla barn och ungdomar möjlighet att utveckla sitt kulturutövande

Förslaget till en lundamodell stämmer väl överens med dessa ordalydelser i programmet. Det kulturpolitiska programmet kommer att fastställas av kommunfullmäktige under första kvartalet 2018.

Tillvägagångssätt:

För att från och med nu vara tydliga och konsekventa gällande de begrepp som nämns definieras dessa som följer:

Lundamodellen:

Modellen beskriver hur en i förväg avsatt summa används för att upphandla musikundervisning utifrån här formulerat uppdrag med mål att erbjuda fler barn och unga i Lund musikundervisning. Utredningens lundamodell bygger, i enlighet med utredningens uppdrag, på tanken att ett framtida checksystem upphandlas helt vid sidan av kulturskolans verksamhet. Vissa centrala verksamhetsdelar, som orkesterspelspel och körsång, centraliseras till den befintliga kulturskolan och tillgängliggörs

kostnadsfritt även för de upphandlade utförarnas elever. Modellen bygger på en tillgänglig kö, avsatta medel för att minska kön samt externa aktörer, som kan tillhandahålla utbildning.

Musikundervisning:

Med musikundervisning menas här individuell instrumentalundervisning om 20 minuter per elev och vecka, bedriven i en utsträckning som i görligaste mån följer grundskolans läsår. Den musikundervisning som efterfrågas mest, och som köerna är längst till, är: piano, gitarr, slagverk, fiol och cello.

Det finns i Lund mycket starka, livaktiga och kulturellt viktiga strukturer inom kör- och orkesterverksamhet. I detta första steg bör därför de elever, som erbjuds musikundervisning hos annan, erbjudas kostnadsfri plats i kulturskolans befintliga orkestrar, om så önskas, enligt en modell som redan tillämpas.

Kö:

Kön till kulturskolans verksamhet är väl definierad och bör ligga till grund för i vilken ordning nya elever kan erbjudas musikundervisning med checkarnas införande. Elever i kö att komma i fråga för musikcheck bör vara de som står i kö när beslutet fattas i kommunfullmäktige.

Processen kommer sedan att kräva vidare analys av hur detta faller ut eller vad nästa steg kommer att vara. Kön per den 22 november 2017 är som följer avseende de i utredningen föreslagna instrumenten:

Piano	733 st.
Gitarr	162 st.
Fiol	209 st.
Cello	66 st.
Slagverk	78 st.
Sammanlagt	1248 st.

Ett antagande är att cirka 500 barn kan ges möjlighet att få musikundervisning utifrån här beskrivet upplägg.

Administration:

Inom kommunen finns idag ett modernt och väl fungerande digitalt system för elevadministration. Detta kan byggas ut och modifieras för att hantera externa aktörer i ett checksystem. Förvaltningen bedömer det vara lämpligt att elevadministrationen samt administration för att hantera elevavgifter och utbetalning till olika utförare med mera bedrivs inom kultur- och fritidsförvaltningen. Den utökade uppgiften får finansieras med en tjänst inom utökad ram med cirka 500 tkr per år.

En check per barn och termin bör gälla, dels för att skapa realistiska möjligheter att bedriva undervisning och förekomma att utövarna konkurrerar om samma barn, dels för att hindra eleverna från att hoppa mellan olika instrument, vilket är pedagogiskt kontraproduktivt. Om en elev lämnar undervisningen är checken förbrukad för den aktuella terminen. Förslaget är att periodisera utbetalning av summa till aktör per månad.

Upphandling:

Att kommunen via annan aktör erbjuder medborgarna kommunala tjänster förekommer redan inom en rad olika områden, såsom vård, omsorg och skola. Att erbjuda medborgarna en tjänst som levereras av extern aktör måste föregås av en noggrann process för att säkra att leverantör av tjänsten svarar upp mot de krav som måste ställas.

Utifrån uppdrag och tilldelad summa förordas att leverantör av tjänsten musikundervisning ska handlas upp. I samverkan med upphandlingsenheten görs en upphandling enligt gällande regler. Eftersom det upphandlade beloppet är över 1,9 miljoner kronor kommer en så kallad EU-upphandling att göras. En upphandling inom detta regelverk kan göras för maximalt fyra år per tillfälle. Det är ett absolut avgörande krav att finansiering är säkrad under minst fyra år. Eftersom upphandling kan göras för fyra år blir detta den mest lämpliga tillämpningen för elevernas bästa.

Speciella krav för upphandling av tjänsten musikundervisning bör vara: dokumenterad kompetens avseende aktuella instrument, tillgång till fungerande lokaler i Lunds kommun, att anställda erbjuds anställningsvillkor under kollektivavtalsliknande former etc. En upphandling skapar tydlighet mellan beställare, utövare och mottagare av tjänsten, i det här fallet musikundervisning, vilket förordas framför det i juridisk mening mer ifrågasatta förfarandet med auktorisation av tilltänkta aktörer. Det kommer att finnas möjlighet att lägga upp upphandlingsförfarandet på ett enkelt sätt.

Tidplan:

Då metod för att välja aktörer är att genomföra en upphandling styrs detta av följande tidsaspekter. När beslut har fattats av kommunfullmäktige under våren 2018 är steg gällande upphandling som gäller:

Förbereda underlag: 2-3 veckor

Genomföra annonsering: cirka sex veckor

Göra urval: en vecka

Tilldelning av uppdrag kan tidigast göras under sensommaren 2018. I möte med aktörer var de flesta tveksamma till att kunna ta emot elever under hösten med så kort varsel, då det kan komma att påverka tillgång till personal och lokaler med mera. De flesta såg en realistisk möjlighet först januari 2019.

Kostnad – ersättning till upphandlad utövare:**Lönekostnad:**

Förvaltningen räknar här med en genomsnittslön om 30 000 kronor per månad, då kollektivavtalsliknande förhållanden ska gälla.

Totalt (räknat på 50 % sociala avgifter och semester) ger det en årskostnad på 540 000 kronor. Det som upphandlas är individuell musikundervisning, 20 minuter per elev och vecka.

Under förutsättning att lärarna undervisar 60 elever per vecka vid heltid, genererar detta en kostnad om 8 999 kronor per elev och år.

Overhead:

Detta omfattar administration och lokaler samt övrigt.

Administration indelas i sin tur i flera delar: elevadministration,

personaladministration, ledning, marknadsföring samt övrigt.
Tanken i lundamodellen är att elevadministrationen ska skötas centralt.
Den genererar alltså ingen reell kostnad för utförarna.
Personaladministration och ledning genererar också här en kostnad.

Lokalkostnad:

Utifrån en genomsnittlig schablon ges en siffra om cirka 36 000 kronor per år och cirka 3 000 kronor per månad, vilket innebär 554 kronor per elev och år. Detta inkluderar då också lokalvård.

Totalt:

Lärlön	ca 8 999 kronor per elev och år
Ledning	ca 476 kronor per elev och år
Lokal	ca 554 kronor per elev och år (20 kvm för 3 000 kronor per månad)
Övrigt	ca 971 kronor för kopiering, telefoni, internet, marknadsföring etc. per elev och år
Summa:	11 000 kronor per elev och år

Ovanstående innebär att upphandlad anordnare kan komma i fråga för en check per termin per elev om 5 500 kronor adderat avgiften på 1 100 kronor per elev per termin.

Avslutning:

I detta yttrande har enligt uppdrag frågeställningar belysts gällande tillvägagångssätt, tidplan och kostnader för införande av musikcheck i form av ett checksystem för musikundervisning som ett första steg i att minska köerna till kulturskolan. Inför ett eventuellt beslut om införande kommer ytterligare detaljer att behöva undersökas för att få till stånd ett första steg för att på bästa sätt möjliggöra för fler barn och unga att få möjlighet att ta del av musikundervisning i Lunds kommun.

Kommunkontorets kommentar

Kultur- och fritidsnämnden har slutfört återremissuppdraget.
Kommunkontoret överlämnar därmed ärendet för politiskt ställningstagande.

Anette Henriksson
Kommundirektör

Jesper Jacobsson
Administrativ chef

Beslut expedieras till:
Kommunfullmäktige